

GÁRDONYI GÉZA MŰVELŐDÉSI HÁZ PARKJA
Miskolc, Sütő János utca 42.

TERMÉSZETVÉDELMI KEZELÉSI TERV

2006

**Gárdonyi Géza Művelődési Ház parkja
Miskolc, Sütő János u. 42.**

Természetvédelmi kezelési terv

Készítette:

Hudák Katalin
Barati Sándor
Horváth Benő
Szász Róbert

I. A TERMÉSZETVÉDELMI KEZELÉSI TERVET MEGALAPOZÓ DOKUMENTÁCIÓ

1. ÁLTALÁNOS INFORMÁCIÓK

1.1. Összefoglaló adatok

- Azonosító név: **Gárdonyi Géza Művelődési Ház parkja**
- Védett Természeti Területek Törzskönyve törzskönyvi száma: -
- Védetté nyilvánító jogszabály száma: **BAZ Megyei Tanács III/1985 sz. rendelete**
- Nemzetközi egyezmény hatálya: -
- Terület: **2ha 3546m²**
- Érintett megye: **Borsod-Abaúj-Zemplén megye**
- Érintett település: **Miskolc**
- A terület középpontjának földrajzi koordinátái: **779400-304410**
- Tengersizint feletti magasság: **119 m**
- A területet lefedő 1:10000-es EOY-térkép szelvény-azonosítója: **88-134**
- Illetékes természetvédelmi hatóság: **Miskolc Megyei Jogú Város jegyzője**
- Jogszabályban megjelölt természetvédelmi kezelő: **Miskolci Kertészeti Vállalat**

1.2. A terület rendeltetése

Az arborétum jellegű őshonos és exóta fajokban gazdag terület megőrzése, a dendrológiai és esztétikai értéket képviselő fafajok és cserjék védelme.

Mindezek oktatási-ismeretterjesztési célú bemutatása, a természeti és kultúrártékek megismerésére irányuló túrizmus szolgálata.

1.3. A terület jogi helyzete

-Helyi jelentőségű természetvédelmi terület

1.4. A terület elhelyezkedése, határai

ország: Magyar Köztársaság

megye: Borsod-Abaúj-Zemplén

községhatár: Miskolc

helyrajzi szám: 41008 HRSZ

területe: 2ha 3546m²

EOY koordinátái: **779400-304410**

1.5. Tulajdonviszonyok, kezelői-használati jogok

- Érintett földrészlet: Belterület 32820 HRSZ

- Érintett erdőrészletek: -

- Tulajdonos: Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata.

- Erdőgazdálkodó: -

- Vadgazdálkodó: -

1.6. A területre vonatkozó tervezési és egyéb előírások

Vízgazdálkodási terv: -

Vadgazdálkodási üzemterv : -

Halászati előírás: -

Erdőgazdálkodási üzemterv

Településrendezési –és területrendezési terv:

-A 21/2004 számú rendeletben (Miskolc Megyei Jogú Város Építési szabályzatában) a terület védettsége szerepel

- A tulajdoni lapon szerepel a terület védettsége

1.7. A természetvédelmi kezelés szervezete és infrastruktúrája

- A természetvédelmi kezelési terv készítői: Zöld Akció Egyesület (Barati Sándor, Szász Róbert)
Ökológiai Intézet Alapítvány (Hudák Katalin)
Teampannon Építész Iroda (Horváth Benő)

- A természetvédelmi kezelés feladatait ellátó szervezetek: Jogszabály szerint a Miskolci Kertészeti Vállalat, mely napjainkban már nem létezik.

- A természetvédelmi kezelés megvalósításához rendelkezésre álló tárgyi feltételek:

2. LEÍRÁS

2.1. Fizikai jellemzők

2.1.1. Klimatikus viszonyok

Miskolc éghajlata a nagy térbeli kiterjedés és a domborzat lépcsőzetes tagoltsága miatt igen nagy változatosságot mutat. A legfontosabb éghajlati elemek: a hőmérséklet, a csapadék, a szélviszonyok tekintetében a város síksági, dombvidéki és hegyvidéki jellegű területei eltérő értékekkel jellemezhetők. Magyarország Kistájainak Katasztere alapján a terület - 250 m alatt - mérsékelt meleg-mérsékelt száraz éghajlati típusba tartozik.

Az utóbbi tíz év hőmérsékleti adatait vizsgálva megállapítható az éves átlaghőmérséklet 1,2 fokos emelkedése. A vizsgált időszakban 1996 kivételével az átlaghőmérséklet folyamatosan emelkedik, a legalacsonyabb átlaghőmérsékletű év is 0,4 fokkal melegebb volt a kiindulási 1995-ös évnél és 0,5 fokkal melegebb a 1996-os évnél. A legmelegebb évek a 2000 (10,9 °C), 2002 (10,9 °C), 2005 (10,4 °C) voltak. A legmelegebb hónap a vizsgált időszakban a július 18,6-22,9 °C közötti átlaghőmérséklettel. A leghidegebb hónap a január, -3,8 °C átlaghőmérséklettel. Érdekes megfigyelni azt is, hogy a nyári hónapok átlag hőmérséklet ingadozása az utóbbi tíz évben 1,5 °C volt, addig a téli hőmérsékletek ingadozása 4,8 °C. Voltak enyhének mondható teleink, (2,45 °C) és voltak kemény hidegek is (-2,4 °C). Mindezek a hőmérsékleti adatok amellet, hogy egy melegedést jeleznek, a hőmérsékleti szélsőségek növekedését is mutatják, amely inkább a téli időszakban érvényesül elsősorban.

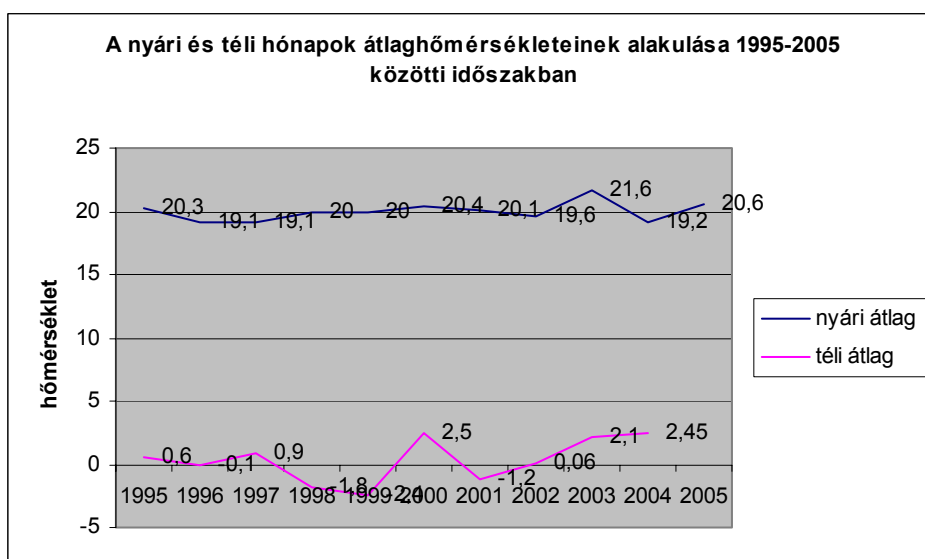
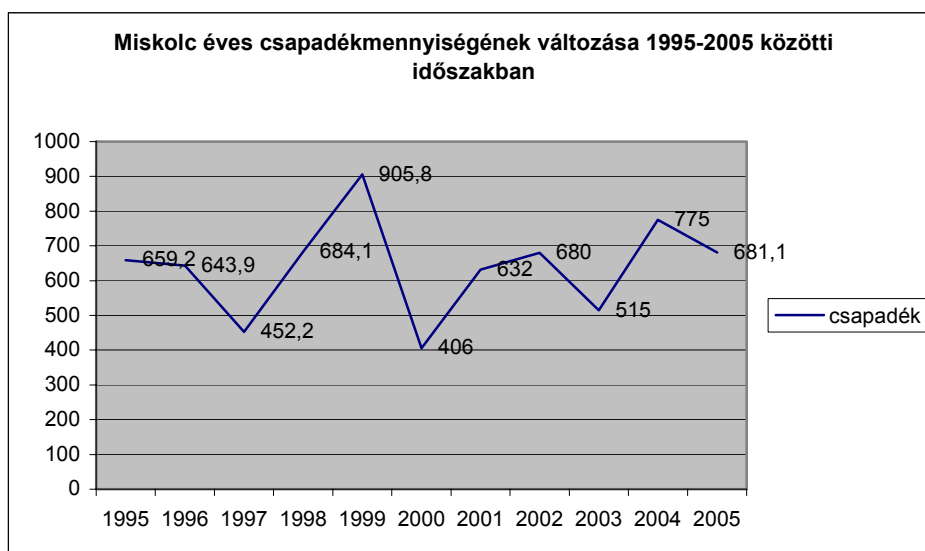
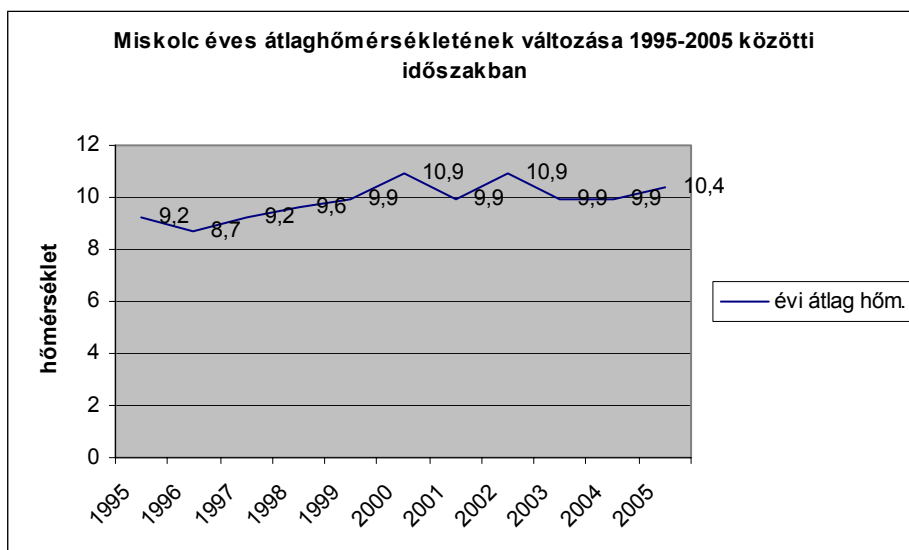
A csapadék mennyisége 406 és 905,8 mm között változik. A két érték közötti különbség szintén arra hívja fel a figyelmet, hogy ingadozó csapadékösszegek jellemzik a város területét. A csapadék eloszlását tekintve Miskolcra a késő- tavaszi és a nyári csapadékmaximum, ill. a téli csapadékminimum a jellemző.

A területen az észak-és északnyugati szelek az uralkodóak. A szélsőségesen erős szelek eddig elkerülték a várost, de zivatarok környezetében az utóbbi évek megfigyelései szerint megjelentek a heves erősségű szelek, melyek nemcsak az épületek állagát, hanem a növényzetet is veszélyeztethetik.

A globális trendeknek megfelelően várhatóan a nyári időszak átlag-hőmérsékleteinek emelkedésével kell számolni, mely a kánikulai napok mennyiségének növekedését is jelenti. A téli időszak enyhülése is látszik, bár itt a tendenciák nem olyan egyértelműek, a téli időszak inkább a szélsőségekre hajlik. Jelen vannak a kemény hidegek és az enyhe telű évek is. A hőmérséklet várható növekedésével kapcsolatban érdemes a csapadékvizonyok alakulására is figyelni, ugyanis a szélsőséges csapadékmennyiségek veszélye is emelkedik, a klímaváltozás függvényében. A talaj nedvességtartalma azonban - a hirtelen felszíni lefolyás és nyári erős párolgás miatt - számottevő mértékben nem tud gyarapodni. Mindez a növényzet számára meghatározó környezeti tényező.

Miskolc átlaghőmérsékletei és csapadékösszegei 1995-2005 közötti időszakban az avasi Meteorológiai mérőállomás adatai alapján

	hó	°C	mm		°C	mm		°C	mm		°C	mm		°C	mm		°C	mm
1995	1	-2,1	12,1	1996	-3	31,1	1997	-3,6	10,6	1998	1,4	14,3	1999	-1,8	14,8	2000	-3,8	13
	2	4	44,1		-3,1	17,3		0,3	3,8		3,2	1,8		-0,9	55,6		1,9	27
	3	4,8	28,6		0,8	13,9		4,6	5,4		3,6	5,2		6,4	35,1		4,9	29
	4	10	67		11	49,2		7,2	11,8		11,7	82,6		11,8	79,3		13,5	55
	5	14,4	36,8		17	64		16	55,6		14,7	102,6		15,2	26,8		17,7	15
	6	17,9	178,2		19,4	35,8		18,6	99		19,5	54,3		19,6	253,5		20,2	31
	7	22,5	37,8		18,6	43,9		18,8	88,2		20,5	105,2		21,3	134,1		19,3	96
	8	19,7	112,7		19,3	112,8		20,1	45,4		20,2	50,5		19,1	125,3		21,9	11
	9	14,3	72,9		11,8	186,8		15,1	27,6		14,5	87,2		17,9	18,8		14,5	49
	10	1,1	11,4		10,3	27,1		8,1	8,6		10,2	81,1		9,9	27,5		12,8	3
	11	3,7	27,1		6,5	20,4		4,9	66,1		1,9	72		2,6	76,9		6,9	35
	12	1,2	30,5		-3,2	41,6		0,9	30,1		-5,5	27,3		-1,2	58,1		1,1	42
		°C	mm		°C	mm		°C	mm		°C	mm		°C	mm			
2001	1	-0,5	73	2002	-1,3	2	2003	-3,5	40	2004	-3,5	34	2005	0,26	17			
	2	1,6	14		4	4		-3,5	42		-0,2	49		-2,5	49			
	3	6,2	98		7,4	17		4	5		5,3	69		2,6	36			
	4	10,7	87		11	19		9,9	22		11,4	46		11,6	101			
	5	17,3	23		18,6	48		18,9	77		13,8	80		16,4	89			
	6	17,5	78		20,4	67		21,2	28		18,4	112		21,1	27			
	7	21,1	98		22,9	126		21,2	111		20,3	153		20,9	71			
	8	21,8	37		21	202		22,6	20		19,1	97		19,8	133			
	9	13,8	69		15,1	74		15,7	38		15,6	25		17,6	77,1			
	10	12,8	3		9,1	63		7,5	84		11,8	46		12,4	19,7			
	11	2,3	41		6,1	19		6,2	36		6,2	45		4,3	26,8			
	12	-4,8	11		-2,4	39		-0,6	12		0,9	19		1,09	34,5			

2.1.2. Hidrológiai viszonyok

Miskolc vízrajzát alapvetően földrajzi fekvése, a Bükk gazdag karsztforrás-rendszere, a város keleti határát képező Sajó folyó, és a várost nyugat-keleti irányban átszelő Szinva-patak vízgyűjtője határozza meg. A Szinva a torkollásig mintegy 12 km hosszú szakaszon szállítja tova a vízgyűjtőjén fakadó karsztforrások vizét.

A tapolcai forrásokból eredő Hejő-patak közvetlenül a Sajóba folyik. A park területe a Hejő-patak vízgyűjtőjéhez tartozik, amely a Hejő-Szarda-övcSATORNÁN keresztül csatlakozik a Sajóhoz. A vízrendszer több ágából, árapasztó csatornából, és malomárokból tevődik össze. Torkolati vízhozama 8,5-15,0 m³/s között változik (Sajó-Bódva vízgyűjtő konzultációs jelentés, CH2MHILL, 1998.).

2.1.3. Geomorfológia

A terület a Tapolcát Görömbölytől elválasztó dombsor legészakibb tagjának a 190 m magas Szt. Benedek-hegy keleti lábánál, a Hejő-patak árterületén fekszik, megközelítőleg 119 m tengerszint feletti magasságban. A terület a Sajó árterülete felé lejt. Domborzati viszonyait jelentős szintkülönbségek nem jellemzik.

2.1.4. Geológia-hidrogeológia

A várost mind geológiai, mind domborzati szempontból nagyfokú változatosság jellemzi.

A város közigazgatási területén három, földtani felépítésében és domborzatának jellegében különböző tájegység van. A Bükk hegység, a hegység hegylábi dombvonulata és a Sajó-medence síkja. A hegylábi dombvonulat kelet-felől csatlakozik a Bükk hegység paleozoos-meozoos összletéhez. A hegylábi dombvonulatot a Szinva völgye osztja két részre.

A terület földtörténete a geológiai ókorig nyúlik vissza. Ebben az időszakban alakult ki az Ős-Bükk területe, amelyet egészen a triász végéig tenger borított.

A város területén a kőzetképződés három nagy periódusa különböztethető meg (Hajdúné M. K. 1993.). Az I. periódusban a paleozoos-meozoos tengeri üledékes kőzetek alakultak ki. Ebbe a csoportba tartoznak a paleozoos-meozoos agyagpala-, homokkő és mészkőösszletek, a triász időszak közbetelepült vulkán képződményeivel. A tengerből vastag homokkő, agyagpala, mészkő és dolomitrétegek rakódtak le (pl.: a Bányabükk, Nagy- és Kisfennsík), a vulkáni tevékenység következtében pedig porfir-, diabázláva és tufa került a felszínre, amelyek később különböző palákká préselődtek össze (Lillafüred, Garadna-völgy). A krétában a hegységképző erők hatására a bükki üledékes rétegek is redőkbe gyűrődtek, és kiemelkedtek.

A II. periódus a törmelékes üledékes és piroklasztikus kőzetekből álló oligocén és miocén korú heterogén összetételű rétegösszleteket tartalmazza. A Bükk hegység ÉK-i előterében lévő harmadkori medenceterület kiválóan alkalmas volt a tengerpartmelléki barnakőszéntelepek képződésére. (Diósgyőr, Perces). A telepeket agyag-, homok-, kavics és homokkőrétegek kísérik.

A III. periódust a kizárólag törmelékes üledékes kőzetekből felépített, pliocén és kvarter rétegösszletek képviselik. Miskolc és környékének geológiai arculata a pliocénben és a pleisztocénben nyerte el mai formáját. A kéregszerkezeti mozgások hatására kialakult a Bükk koncentrikus és lépcsőzetes felszíne, és a Miskolc-Diósgyőri medence, amely kedvező feltételeket nyújtott az ember letelepedéséhez (Imreh, 1979).

Miskolc mai felszíne földtörténeti átalakulások eredményeként lépcsőzetes szerkezetű: a legalacsonyabb területe a Sajó melléke (110-120 m), amelyet pleisztocén-holocén üledékes kőzetek (kavics, homok, agyag, iszap) építenek fel. Ezek a Szinva és Sajó ártere menti sík területek ma már szinte teljesen beépültek.

A terület hidrogeológiai szempontból a Bükk hegység Répáshuta-Tapolca tömb nevezetű vízföldtani egységéhez tartozik. Ez a vízföldtani egység a Bükk hegység legnagyobb karsztos tömbje, mely Répáshuta környezetétől Miskolc-Tapolcáig húzódik. Felépítésében jól karsztosodó középső-felső-triász mészkő vesz részt döntő mértékben. A karsztvízegység egyetlen bizonyított karsztforrása a Miskolc-Tapolcai, melynek önálló áradásos hidegforrása is van. A mészkő a Miskolc alatti mélykarsztot is felépíti, melyből a karszttegység melegkarsztvizét tárták fel víztermelő fúrások. Ezen vizsgálatok alapján egyértelműen összefüggésben vannak a Tapolca forrásokkal.

2.1.5. Talajtakaró

A Sajó völgyétől a magas bükkig húzódó városterületet változatos talajadottságok jellemzik. A hegylábi területeken, ahol a természetes növénytakaró a tatárjuharos löszölgyes lenne, csernozjom-barna erdőtalajok jellemzőek. Itt megjelennek a lejtőhordalék talajok is. Ezek a területek ma és főként korábban mezőgazdasági hasznosításúak voltak, mivel e talajtípus tápanyag és humusztartalma igen kedvező. A humusz-réteg vastagsága itt eléri az 50-150 cm közötti vastagságot.

A konkrét tervezési területen jellemzőek az öntéstalajok, melyek a Hejő hordalékából épültek.

2.2. Biológiai jellemzők

2.2.1. Növényzet

A Bárczy család 1870-es években épült kúriáját körülvevő park az idők folyamán valószínűleg jelentős változásokon ment át, de koros fajt, ligetes megjelenését máig őrzi.

Honos és exota fajokat egyaránt ültettek a kertbe.

A védelem betervezése idején (1985) 99 db fajt vettek jegyzékbe, melyet a következő táblázatban közlünk:

sorszám	Magyar név	Latin név	Egyed-szám
1	Mezei juhar	<i>Acer campestre</i>	4
2	Korai juhar	<i>Acer platanoides</i>	3
3	Hegyi juhar	<i>Acer pseudoplatanus</i>	2
4	Vadgesztenyefa	<i>Aesculus hippocastanum</i>	1
5	Bálványfa	<i>Ailanthus altissima</i>	2
6	Gyalogakác	<i>Amorpha fruticosa</i>	2
7	Nyírf	<i>Betula pendula</i>	2
8	Papírerfa	<i>Broussonetia papyrifera</i>	1
9	Török mogyoró	<i>Corylus colurna</i>	8
10	Ezüstfűz	<i>Elaeagnus angustifolia</i>	5
11	Keskenylevelű kőris	<i>Fraxinus angustifolia</i>	1
12	Magas kőris	<i>Fraxinus excelsior</i>	21
13	Krisztustövis	<i>Gleditsia triacanthos</i>	3
14	Dió	<i>Juglans regia</i>	1
15	Magnólia	<i>Magnolia sulangeana</i>	1
16	Keleti luc	<i>Picea orientalis</i>	5
17	Juharlevelű platán	<i>Platanus hybrida</i>	5
18	Fehér nyárf	<i>Populus alba</i>	3
19	Rezgő nyár	<i>Populus tremula</i>	4
20	Mirabolán szilva	<i>Prunus cerasifera</i>	1
21	Csertölgy	<i>Quercus cerris</i>	1
22	Kocsányos tölgy	<i>Quercus robur</i>	3
23	Fehér akác	<i>Robinia pseudo-acacia</i>	1
24	Fehér fűz	<i>Salix alba</i>	1
25	Madárberkenye	<i>Sorbus aucuparia</i>	1
26	Finn berkenye	<i>Sorbus hybrida</i>	1
27	Tiszafa	<i>Taxus baccata</i>	4
28	Tuja	<i>Thuja occidentalis</i>	5
29	Kislevelű hárs	<i>Tilia cordata</i>	4
30	Nagylevelű hárs	<i>Tilia platyphyllos</i>	1
31	Vénic szil	<i>Ulmus laevis</i>	1
32	Mezei szil	<i>Ulmus minor</i>	1

Közülük külön is kiemelték 5 egyedet, melyek termetük, koruk, megjelenésük alapján különös figyelmet érdemelnek:

-Mezei juhar a parkot átszelő gyalogösvény D-i részén, melynek odvét a nyolcvanas években ismeretlenek felgyújtották:

Törzskörmérete: 198 cm

Magassága: 12 m

Korona-sugara: 6 m

-Mezei juhar a park NY-i részén

Óriási gyökérzetének jelentős része a föld felszínén található

-Vadgesztenyefa a középső sétány É-i részén; Koronája ötös elágazású:

Törzskörmérete: 378 cm

Magassága: 20 m

Korona-sugara: 13+6 m

-Bálványfa a parkírozóban

Törzskörmérete: 261 cm

Magassága: 17-18 m

Korona-sugara: 14 m

-Magaskőris a park NY-i részén:

Törzskörmérete: 274 cm

Becsült életkora: 120 év

Szakmailag nem indokolt a parkban lévő bálványfák védelme, mert inváziós fajnak számítanak, és magoncaik, sarjaik erőteljes gyomosítók.

Hasonló a helyzet a gyalogakác nevű cserjével is.

A park legértékesebb fái azok, a bejárathoz vezető út mellett lévő, hatalmas kocsányos tölgyek, melyek valószínűleg az egykori Hejő menti liget-erdők képviselői. Ágvégeiken szárazodás tapasztalható.

A vadgesztenyefa, a gondozás elmaradása miatt a vadgesztenye-levélaknázóval erősen fertőzött.

A kerítés melletti krisztustövisen ugyancsak jelentős mennyiségű száradék látható, s a fákon odvasodás is megfigyelhető.

A törökmogyorók láthatóan jól érzik magukat, és szépen fejlődnek.

A területen erőteljes a gyomosodás. Lágú- és fásszárú gyomok, zavarástűrő és inváziós növények egyaránt megjelentek a parkban.

A lezárt területet nem lehet látogatni.

A kertben nincs kinn a védettséget jelző tábla.

2.2.2. Fauna

A helyi védettségű területre vonatkozóan nincs adatunk arra, hogy védett vagy fokozottan védett gerinces és gerinctelen fajok előfordulnak-e.

2.3. Gazdasági, társadalmi és kulturális jellemzők

2.3.1. Erdőgazdálkodás: -

A területen erdőgazdálkodás nem folyik.

2.3.2. Vadgazdálkodás: -

A területen vadgazdálkodás nem folyik.

2.3.3. Idegenforgalom, turizmus

Jelenleg a védett területet nem terheli semmilyen idegenforgalmi használat, hiszen a Művelődési Ház zárva tart.

Megközelíthetősége: 24. jelű autóbusszal

A Művelődési Ház működése idején a parkolás komoly veszélyeztető tényezőt jelentett a parkírozóhoz közel nőtt fákra.

2.3.4. Települési viszonyok

A védett terület Miskolc város belterületén fekszik, családi házas övezetben. A védett terület jellegéből adódóan, valamint elkerítése, lezárása miatt a helyi lakosság védett területre gyakorolt hatása nem jelentős.

A települési légszennyezés közvetett hatásai lehetnek kedvezőtlen hatással a park fáira is.

2.3.5. Oktatás, bemutatás

A védett terület megismertetését szolgálja a 2003-ban kiadott „Miskolc város helyi jelentőségű védett és védendő természeti értékei” című kiadvány.

Jelenleg nem látogatható.

2.3.6. Kutatás:

Kutatásnak nem tárgya

2.3.7. Egyéb használat: -

A Gárdonyi Géza Művelődési Ház épülete felújítás alatt áll, az építkezéssel járó területhasználat lehet veszélyeztető tényező a fákra nézve.

A terület jelenleg gondozatlan, gyomosodó, az idős egyedek egészségi állapota egyre rosszabb.

2.3.8. Kultúrtörténeti értékek

A Művelődési Ház épülete a Bárczy család kúriája volt, mely az 1870-es években épült. Az ingatlan 1945-ben állami tulajdonba került. Műemlék épület.

2.3.9. Táji értékek

A parknak városképi jelentősége nagy, hiszen a családi házas övezetben a valamikori Hejő magasárterének emlékét őrző óriási kocsányos tölgyek és dendrológiai ritkaságnak számító egyéb, nem honos fajok alkotta ligetek különleges megjelenésűek.

Olyan esztétikai és hangulati elem lehetne, mely az ide látogatók élményét alapvetően meghatározza.

2.4. Adatbázisok

2.4.1. Számítógépes adatbázisok

Nincs

2.4.2. A védett érték környezetére vonatkozó térképanyag

GK25	M-34-138-D-c
EOV10	88-134

2.4.3. A területre vonatkozó légifotó-anyagok

Év	Filmszám	Képszám	
1988	8-357	5498	fekete-fehér
1990	92-004	7856	színes
1990	92-004	7871	színes
1990	92-004	7869	színes
1997	97-213	3643	fekete-fehér
2000	4753		színes
2000	4751		színes

3. CÉLKITŰZÉSEK MEGHATÁROZÁSA

3.1. A terület értékelése

3.1.1. A természetvédelmi jelentőség értékelése

Kritérium	Minősítő jellemző	Jelentőség
Méret	Közel 2,5ha kiterjedésű parkterület Eredetileg 99 db, számba vett koros fa és cserje-egyed/tő	Egyike a város azon kevés parkjainak, melyek döntően növényzettel jellemezhetők, idős egyedeket is szép számmal tartalmazók.
Diverzitás	Az adott környezeti és élőhelyi viszonyokra jellemző	Mesterséges és természetes folyamatok eredménye
Természetesség	Antropogén	Honos és exóta fajokból kialakított ligetes, a Hejőhöz kötődő élőhely
Ritkaság	Miskolci viszonylatban ritka az ilyen potenciájú park	Szépen fejlődött, helyi viszonylatban értékes fák-cserjék alkotta egység
Sérülékenységi	Sérülékeny	A gondozatlanság miatt állaga folyamatosan romlik
Jellemzőség		Megjelenésében egyedi
Elhelyezkedés	Antropogén környezet Szervesen illeszkedik a Hejő patak-családi házak kertjei alkotta élőhelyi hálózatba	A környezetének meghatározó alkotóeleme Ökoháló-„láncszem”
Terület-történet	Nincsenek erre vonatkozóan pontos adataink.	
Potenciális természetvédelmi érték	Esztétikai és kultúrtörténeti értékkel bír	Városképi és dendrológiai szempontból potenciálisan értékes növényanyag
Különleges tudományos jelentőség	A természetvédelmi terület nem rendelkezik különleges tudományos jelentőséggel.	

3.1.2. A legfontosabb természeti értékek meghatározása

A legfontosabb természeti érték a parkban található 99 fa és cserje, melyek közül azonban a bálványfák levédése szakmailag nem indokolt.

A területen nincs jelentős földtani érték

A területen nincs víztani érték

A területen nincsenek értékes társulások

A területen jelentős állattani érték nem fordul elő.

A parkban található kúria-épület műemléki védetség alatt áll.

3.2. Ideális természetvédelmi célkitűzések

A kultúrtörténeti és városképi szempontból jelentős park fennmaradásának biztosítása.

A park dendrológiai értéket jelentő idős fának megőrzése

A park dendrológiai értéket jelentő exóta fajainak a megőrzése

Természetvédelmi célú bemutatás elősegítése

3.3. Korlátozó és veszélyeztető tényezők

3.3.1. A korlátozó és veszélyeztető tényezők összefoglaló táblázata

	Belső tényezők	Külső tényezők
Természeti folyamatok	A fák öregedése	Időjárási tényezők változása Kártevők és kórokozók pusztítása Gyomosodás, inváziós fajok betelepülése
Emberi hatások	Gyökér és lombkorona csonkolása	Gondozás elmaradása Víz- és tápanyagpótlási lehetőség hiánya Építkezés, felszín-burkolás (betonozás)

3.3.2. A természetvédelmi kezelés korlátai

Nincs hivatalosan aktuális kezelője a természetvédelmi területnek, hiszen a Miskolci Kertészeti Vállalat jelenleg nem létezik.

Nincs a területről helyszínrajz és pontos kimutatás a parkban lévő növényzetről.

A park fenntartása, mint intenzíven kezelt zöldfelület, közepes költségigényű

A park teljes rehabilitációja jelentős ráfordítást igényel

A fenntartó jellegű kezelések költségeinek fedezetére a költségvetésből el kell különíteni anyagi forrásokat.

3.3.3. A korlátozó tényezők hatása az ideális célkitűzésekre

A belső természeti folyamatok alapvetően befolyásolják az ideális célokat, de a belátható időn belül (tervezési periódus) nem okoznak jelentős változásokat.

A külső természeti folyamatok időszakosan (pl. nagymértékű rovarkártétel) lehetnek befolyással a park növényállományának állapotára.

Az emberi hatások elsősorban a fák életlehetőségeire vannak hatással, ezáltal az ideális célkitűzést is befolyásolják.

Az ideális célkitűzést, vagyis a park fennmaradásának és fejlődésének biztosítását leginkább a terület gondozásának elmaradása veszélyezteti.

4. GYAKORLATI CÉLKITŰZÉSEK, STRATÉGIÁK ÉS FELADATOK MEGHATÁROZÁSA

4.1. Gyakorlati célkitűzések

A tájképi és kultúrtörténeti jelentőségű park fennmaradásának biztosítása
A park dendrológiai értéket jelentő egyedeinek a megőrzése
Természetvédelmi célú bemutatás elősegítése

4.2. Természetvédelmi stratégiák

4.2.1. A park, mint élőhely védelme

Fenntartó jellegű beavatkozásokkal megoldható:

- A fák egyszeri teljes rekonstrukciója (odukezelés, száradékolás)
- A fenntartó jellegű beavatkozások folyamatosságának biztosítása (fünyírás, metszés, takarítás, esetenként locsolás)
- Vadgesztenye-aknázó elleni védekezés biztosítása

4.2.2. Látogatás

A természetvédelmi terület szabadon látogatható.

A fenntartó jellegű beavatkozások idején időszakos látogatási korlátozás elrendelhető.

4.2.3. Oktatás és bemutatás

A természetvédelmi terület megismertetése, oktatási és bemutatási hasznosítása kívánatos.

4.2.4. Terület- és földhasználat

A telken végzett beruházások (bontások, építkezések) csak a védett fák fennmaradását szolgáló megfelelő védő intézkedések kikötésével engedélyezhetők.

A fák környezetében aszfaltozás és betonnal történő burkolás nem engedélyezhető.

(A védelmet szolgáló korlátozó rendelkezéseket ki kell terjeszteni a fák védőövezetére is, mely a törzs és a lombkorona széle által meghatározott terület függőleges vetülete körben 2 méterrel megnövelve.)

4.3. Kezelési feladatok

4.3.1. Kezelés

4.3.1.1. A parkban lévő növények védelmét szolgáló kezelési előírások

A park jelenlegi ápolatlanságát meg kell szüntetni.

Fel kell mérni a jelenlegi növényállomány összetételét, egészségi állapotát.

Tilos a védelem alatt álló fákat és cserjéket kivágni, élő ágakat, gallyakat eltávolítani, azokat bármi módon károsítani.

Tilos zöld gallyakat, virágokat, magvakat gyűjteni, illetve a növényanyagot bármiképpen károsítani.

A védett fák jelentős mértékű megváltoztatásának engedélyezéséhez a képviselő-testület hozzájárulása szükséges, kivéve, ha a fakivágás azonnali balesetveszély-elhárítás érdekében történik.

A védett fák kivágásához hozzájárulás csak azok biológiai pusztulása esetén adható ki, valamint akkor, ha állapotuk a környezetre károsodással járó veszélyt jelent.

Szükséges a fák egyedi, egyszeri rekonstrukciója (odukezelés: régi sebhelyek kezelése, üregek utókezelése, törzsbelső kitisztítása, vízkivezetés megoldása, száradékolás).

Szükséges a besűrűsödött cserjék ritkítása, a gyomfajok eltávolítása. A munkákat csak kertészmérnöki irányítással végezhetik.

Szükséges a fenntartó jellegű beavatkozások folyamatos biztosítása (fünyírás, gereblyezés, hullott ágak, levelek, termésmaradványok összegyűjtése, tősarjak eltávolítása, esetlegesen bekövetkező, a fák vitalitását súlyosan veszélyeztető rovar vagy gombafertőzések elleni védekezés; 3-4 évente tápanyagpótlás és évente 1-2x vízpótlás).

A száradékolást és odukezelést vegetációs időszakon kívül kell végezni. Figyelemmel kell lenni az esetlegesen a koronában fészkelő madarak élettritusára is!

Az aknázó elleni vegyszeres védekezést (permezetés) csak szakember végezheti a tevékenységre vonatkozó előírások betartásával.

A területen növényvédőszer és irtószereket csak a fák egyedi védelme érdekében szabad használni.

4.3.1.2. Közlekedést érintő kezelési előírások

A védett fák védőövezetén belül nem lehet parkolóterületet létesíteni.

A gépjárműforgalommal és parkolással kapcsolatos tiltások nem vonatkoznak kezelési és hatósági feladatokat ellátó gépjárművekre.

4.3.1.3. Építési tevékenységeket érintő kezelési előírások

A fák környezetében építési engedély csak feltételekkel, a fák védelmét szolgáló védőintézkedések előírásával adható ki.

Tilos olyan jellegű tevékenységet folytatni (építkezés, tereprendezés), amely a fák, cserjék épségét, illetve a terület eredeti rendeltetését zavarja, vagy veszélyezteti.

A fák környezetében (védőövezetében) talajbolygatással is járó építési tevékenység nagymértékben veszélyezteti azok életlehetőségeit, ezért az nem engedélyezhető. Nem engedhető a gyökérzet csonkolásával járó szintkialakítás.

Tilos a talajfelszín letermelése, illetve feltöltése.

A védőövezeten belül tilos a talajt burkolattal fedni. Amennyiben a védőövezeten belül már létezik burkolat, úgy a védőövezet betartása annak felújításakor jut érvényre.

4.3.1.4. Oktatást, bemutatást érintő kezelési előírások

Szükséges a „Miskolc város helyi jelentőségű védett és védendő természeti értékei” című kiadvány újbóli megjelentetése.

A „Természetvédelmi terület” jelzőtábla kihelyezése pótlendő.

Mindaddig, míg a Művelődési Ház zárva tart, meg kell oldani a park látogathatóságát.

4.3.1.5. Táj- és kultúrtörténeti értékek

A park ligetes jellegét meg kell őrizni.

4.3.2. Adminisztráció

a) Védetté nyilvánítás, védelem feloldása

A Gárdonyi Géza Művelődési Ház parkjának védelmét a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Tanács mondta ki az III/1985 sz. rendeletében.

Az eredeti határozatban szereplő Miskolci Kertészeti Vállalat megszűnt, új természetvédelmi kezelő megnevezése szükséges.

A jegyző korlátozhatja, felfüggesztheti vagy megtilthatja a természetvédelmi területet károsító vagy súlyosan veszélyeztető tevékenységeket. A határozat – a természetvédelmi terület közvetlen vagy súlyos sérelme, illetve veszélyeztetése esetén - a jogorvoslatra tekintet nélkül azonnal végrehajthatóvá nyilvánítható.

A Természetvédelmi Törvény értelmében (1996. évi LIII.) fel kell oldani a természetvédelmi terület védettségét, ha annak fenntartását természetvédelmi szempontok a továbbiakban nem indokolják. A helyi természetvédelmi terület védettségének a feloldásához az illetékes természetvédelmi hatóság véleményét be kell szerezni. A természetvédelmi hatóság- állásfoglalása alapján - a nyilatkozatát 60 napon belül adja meg.

A helyi védetté nyilvánítás esetén a települési önkormányzat jegyzője a védetté nyilvánító, illetve a védettség feloldásáról rendelkező önkormányzati rendeletet - nyilvántartási célból - hivatalból meg kell hogy küldje az illetékes természetvédelmi hatóságnak (Észak-Magyarországi Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség).

5. MUNKATERV

5.1. Középtávú munkaterv

A kezelési terv érvényességi idejére (2006-2010) vonatkozó időszak alatt a következő eredményeket kell elérni:

- A természetvédelmi terület állapotának stabilizálása, lehetőség szerinti fejlesztése
- A természetvédelmi terület szélesebb körben való megismertetése

5.2. Éves munkaterv

2006:

- A rendeletben szereplő Miskolci Kertészeti Vállalat helyett új területkezelő megbízása.
- Védettséget jelző tábla kihelyezése
- A védett terület kaszálása, tisztítása
- Száraz, lehullott gallyak, termésmaradványok, levelek összegyűjtése
- Árajánlat kérés a fák egyedi kezelésére
- A fák egyedi kezelésének megkezdése

2007:

A „Miskolc város helyi jelentőségű védett és védendő természeti értékei” című kiadvány újbóli megjelentetése

- Cserjeritkítás, tisztítás
- A fák egyedi kezelésének befejezése
- Kaszálás, gereblyezés (4-5 alkalom/év)
- Szükség esetén vízpótlás egy alkalommal 40 liter víz/fa
- Növényvédelmi beavatkozás (vadgesztenye-aknázómoly ellen) 1-2 (3) alkalom
- Száraz, lehullott gallyak, termésmaradványok, levelek összegyűjtése

2008:

- Kaszálás, gereblyezés (4-5 alkalom/év)
- Szükség esetén vízpótlás egy alkalommal 40 liter víz/fa
- Száraz, lehullott gallyak, termésmaradványok, levelek összegyűjtése
- Növényvédelmi beavatkozás (vadgesztenye-aknázómoly ellen) 1-2 (3) alkalom

2009:

- Kaszálás, gereblyezés (4-5 alkalom/év)
- Szükség esetén vízpótlás egy alkalommal 40 liter víz/fa
- Növényvédelmi beavatkozás (vadgesztenye-aknázómoly ellen) 1-2 (3) alkalom
- Száraz, lehullott gallyak, termésmaradványok, levelek összegyűjtése

2010:

- Kaszálás, gereblyezés (4-5 alkalom/év)
- Szükség esetén vízpótlás egy alkalommal 40 liter víz/fa
- Száraz, lehullott gallyak, termésmaradványok, levelek összegyűjtése
- A kezelési eredmények összegzése.
- A Kezelési terv felülvizsgálata, és a következő öt éves ciklusra való elkészítése.

6. A TERMÉSZETVÉDELMI KEZELÉSI TERV VÉGREHAJTÁSÁNAK ELLENŐRZÉSE ÉS A TERV FELÜLVIZSGÁLATA

A természetvédelmi kezelési tervben foglaltakat Miskolc Megyei Jogú Város jegyzője ellenőrzi.

A kezelési terv felülvizsgálatának tervezett időpontja 2010.

Az új kezelési terv életbe lépésének időpontja 2011.

II A TERMÉSZETVÉDELMI KEZELÉSI TERV

A 4. pontban foglaltak szerint

MELLÉKLETEK

- 1. Védetté nyilvánítási rendelet másolata (III/1985) (4 oldal)*
- 2. Tulajdoni lap másolata (1 oldal)*
- 3. Topográfiai térkép (EOV) másolata (M=1:10000) a védett terület határának jelzésével*
- 4. Légifelvétel (2000) másolata*
- 5. Földi fotók*

MISKOLC MEGYEI VÁROS TANÁCSA V. B.
MEZŐGAZDASÁGI ÉS ÉLELMEZÉSÜGYI
OSZTÁLYA

3501 Miskolc I., Tanácsház tér 8. Pf.: 180
Telefon: 35-351, Telex: 62-357

Hg.2809/1985.

Tárgy: Gárdonyi Művelődési Ház
parkjának védetté nyilván-
nitása

Mell.: 1 db növényjegyzék

BAZ Megyei Tanács VB.
Mezőgazdasági és Élelmezésügyi
Osztálya
mint I.foku természetvédelmi Hatóság

M i s k o l c
Tanácsház tér 1.

A természetvédelemről szóló 1982. évi 4. sz. tvr., vala-
mint a végrehajtására kiadott 8/1982. /III.15./ MT sz.
rendelet 10. § /3/ bekezdése alapján a Gárdonyi Géza
Művelődési Ház parkrendszerének védetté nyilvánítását
javaslom az alábbi indokaim alapján:

a/ Földrajzi fekvése:

a Magyar Állam tulajdonát képező ingatlan Miskolc
megyei város belterületének DNY-i részén a Sütő János
utca 42. sz. alatt található.

Helyrajzi száma: 41.008

Művelési ága: park

Területe: 2 ha 3.546 m²

Jelenlegi kezelője: a Gárdonyi Géza Művelődési Ház

b/ A védettség rendeltetése:

- Az arborétum jellegű őshonos és exzóta fajokban gazdag terület megőrzése
- Védje a dendrológiai és esztétikai értéket képviselő fafajokat, cserjéket.
- Oktatási és ismeretterjesztési célokat szolgáló bemutatásával járuljon hozzá a szabadidő kulturált eltöltéséhez.
- szolgálja a természeti és kulturális értékek megismerésére irányuló turizmust és idegenforgalmat.

c/ A védetté nyilvánítás indokai

A Bárczy család 1870-es években épített kuriáját körülvevő park a felszabadulást követően a Magyar Állam tulajdonába került. A terület urbanizációs folyamatai során a parkrendszer felújításra került és a szórványosan megmaradt évszázados, dendrológiai szempontból ritka és értékes fafajokat a park jellegének megfelelő fajokkal egészítették ki.

Ezen terület meglévő természetes adottságaival, ligetes jellegével, sétáló utjai mentén elhelyezkedő növénytársulással jelentős tájképi és természeti értéket képvisel a sport, ifjúsági centrum és családi házas övezetben.

A Művelődési Központ által kialakított Ifjúsági Park, valamint a rendszeresen megrendezett Építők Napja-ünnepségre és a sportrendezvényekre érkező gépjárművek parkirozó helye közvetlenül a Park növényállományához tartozó szórványos fák mellett található, melyek törzse veszélyhelyzetben van.

A fák megvédése, a tudatos parkfejlesztés folytatása helyi védelem alapján - biztosítható.

d/ Kezelőszerv megnevezése:

Miskolci Kertészeti Vállalat

e/ Védelmi előírások:

- A park művelési ágát megváltoztatni, területét csökkenteni, fáit, cserjéit megromgálni, kivágni, zöld gallyakat, virágokat, magvakat gyűjteni, valamint növényanyagát más módon károsítani - nem szabad.
- Olyan tevékenységet folytatni /építkezés, tereprendezés/ amely a fák épségét ill. a terület rendeltetését zavarja ill. veszélyezteti - nem lehet.
- a park gyepborítottságát rendszeresen kezelni kell figyelemmel arra, hogy a fa és cserjeállományban kár ne keletkezzen.
- a park területén szobor elhelyezésre, kábelfektetésre, vagy növényállomány kivágására csak a BAZ Megyei Tanács VB. Mezőgazdasági és Élelmezésügyi Osztály hozzájárulása esetén kerülhet sor.

- A parkirozó területén elhelyezkedő fákat tájbaillő védőráccsal kell ellátni.
- A fákat megrongálni, törzsét megsérteni, gallyait és gyökérzetét elvágni - nem szabad.
- Időszakosan növényvédelmi szempontból ellenőrizni kell
- Szabadon látogatható
- "Természetvédelmi Terület" jelzőtáblával ellátandó!
/a parkrendszer növényjegyzékét az 1. sz. melléklet tartalmazza./

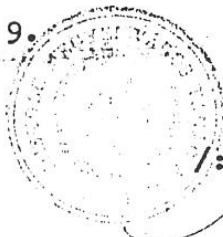
f/ Természetvédelmi besorolása:

Természetvédelmi terület.

g/ Jellege szerint:

Botanikai és tájképi érték.

Miskolc, 1985. szeptember 9.

/: Csepregi Csaba :/
osztályvezető

Város	Hrsz.	Miv. ág	Terület ha	Tulajdonos	Kezelő	
Miskolc	41.008	Kulturház és park	2	3.546	Magyar Állam	Gárdonyi Géza Művelődési Otthon

Körzeti Földhivatal
3525 Miskolc
Vologda u. 4. Pf. 196.
06/46/358 211

Oldal: 21 /47
Ügyintéző:
Elek Attila

Tulajdoni lap másolat - szemle

2006.06.29 07:39:38

MISKOLC II.KERÜLET
belterület HRSZ: 41008
Sütő János utca 42

Szektor : 53
Térképszelvény : 239

----- I.rész -----

1. Az ingatlan adatai:

Alrészlet adatok		Alosztály adatok	
jel	muv.ág (kivett)min.o. ha,m2	kat.jöv. ha,m2	kat.jöv. /AK,filll./
	kivett 2,3546		
	kultúrház		
	Földrészlet össz.: 2,3546		

----- Szolgalmi jog, Jogi jelleg, Szöveges hivatkozás -----

2.Bejegyző határozat: 7058/1977.06.07
Védett terület

3.Bejegyző határozat: 10006/1960.12.31
Műemlék

----- II.rész -----

3. Bejegyző határozat: 43001/1994.12.01
Tul.hányad:1/1
Jogcím: jogutódlás , 43001/1994.12.01

Jogállás: tulajdonos
Jogosult neve: MISKOLC MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA Törzsszám:
7
Címe: 3530 MISKOLC I.KERÜLET Városház tér 8.

----- III. rész -----

BEJEGYZÉST NEM TARTALMAZ

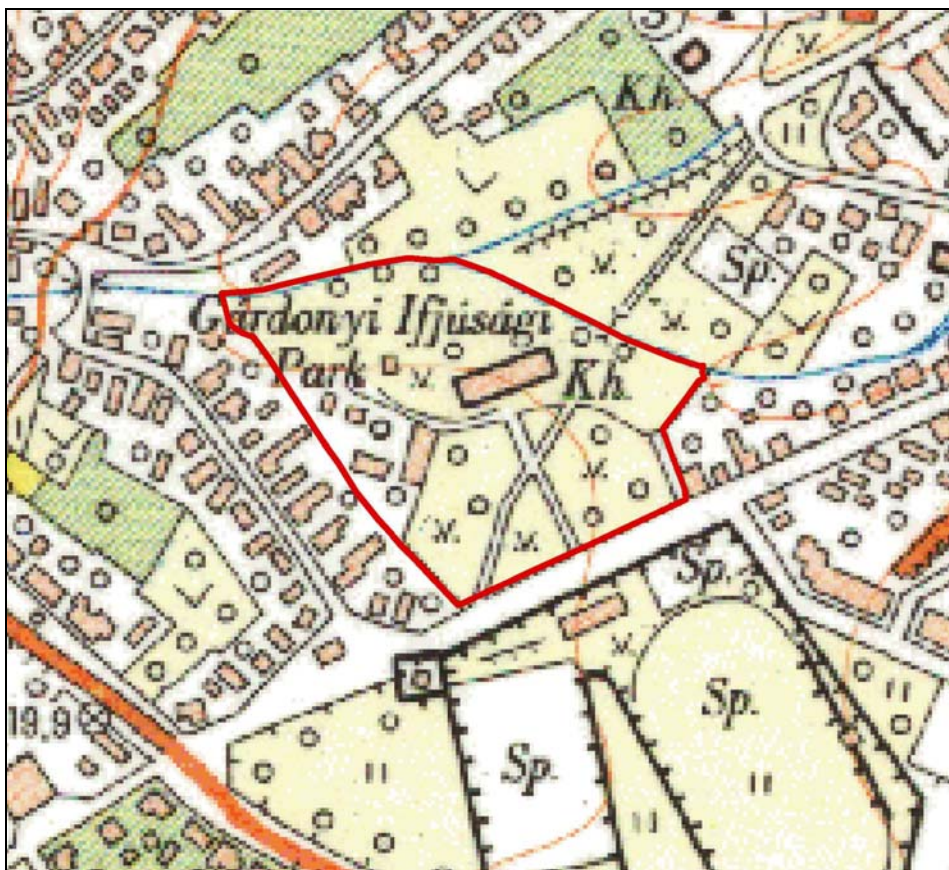
Megrendelő könyv száma: 30001/15876/2006
Ez a másolat 1 oldalt tartalmaz.
A másolat - a kiadást megelőző napig - az eredetivel megegyezik.

Az 1996. évi LXXXV. tv. 31.§. alapján díjmentes.

3525 Miskolc, 2006.06.29

Elek Attila

Topográfiai térkép (EOV 1:10 000)) másolata a természetvédelmi terület telekhatár jelölésével

Légifelvétel (2000) másolata a védett területről

Termetes kocsányos tölgyek, hársak, fűzek, ápolatlan környezetben

A bejáratok

Száraz ághalmaz a kúria előtt

Gyomosító zöldjuhar

Az „ötágú” vadgesztenyefa törzse

Kiszáradt fiatal juharfa